

Pracovní list č. 6: NA MU MILU KUŠU

Koleda ze sbírky *Kopřivnické písničky* Emila Hanzelky

D A D A D

Namumi-lu ku-šu dokazal sem, ha-le-nu i krp-ce po-tratil sem.

A A7 D A D

A fčil už je zima bez ha-le - ny a z rana mraz by-va, krp-cuv ne - ni.

D

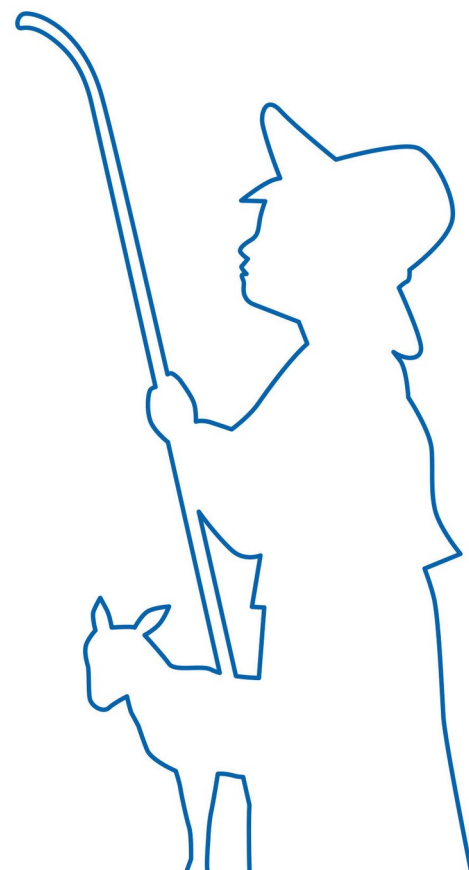
Na mu ku - šu to je zi - ma, ze - šla by se nám pe - ři - na,

Fismi G Hmi A7 D

k to - mu ko - žuch va - laš - sky a ba - čgo - ry s po - dvaz - ky.

Na mu milu kušu dokazal sem,
halenu i krpce potratil sem.
A fčil už je zima bez haleny
a z rana mraz byva, krpcev něni.
Na mu kušu to je zima,
zešla by se nám peřina,
k tomu kožuch valašsky
a bačgory s podvazky.

I. Porozumění textu

1. **Přečti si potichu text písně.** Najdi v něm výrazy, kterým:
 - chybí diakritické znaménko nebo se liší od své spisovné varianty písmenem či tvarem. Podtrhni je modře.
 - vůbec nerozumíš. Podtrhni je červeně.
2. **Ve dvojicích se pokuste vysvětlit, co mohou neznámá slova znamenat.** Poté je přeložte do současné češtiny.
3. **Přečti text nahlas.** Dbej na krátkou výslovnost.
4. **Najdi 7 nářečních výrazů** ztracených v písmenkové spirále. Slova se v ní vyskytují ve stejném tvaru jako v textu písně.

Písmenková spirála skrývá tato slova:

.....

.....

II. Porozumění obsahu

1. Na co si stěžuje zpěvák?
2. Co by mu pomohlo, aby se zahřál?
3. Jaká je atmosféra písně?
4. Jaké prvky valašského tradičního oděvu se v písni objevují?

Metodické tipy pro učitele na nácvik koledy *Na mu milu kušu*

1. Rozdělte žáky do 4 skupin. Každá skupina si připraví prostřednictvím odlišných typů hry na tělo vyřukání rytmu jednoho řádku písně.

2. Žáci si ve skupinách připraví rytmickou recitaci textu svého řádku bez melodie a zároveň se budou při ní snažit o krátkou výslovnost. Mohou ji doplnit rytmickou hrou na tělo.

3. Žáci se věnují porozumění textu koledy. V pracovním listu plní úkoly ke slovní zásobě, kterou neznají, a diskutují o významu písně.

4. Po částech naučte žáky melodii. Poté si společně zazpívejte celou koledu.

5. Společně sestavte hudební aranžmá celé písně:

- Pomocí perkusních nástrojů vytvoří žáci jednoduchý rytmický doprovod.
- Podle svých dovedností žáci zahrají a doprovodí píseň na melodické nástroje.
- Žáci budou během písně měnit tempo. Předem si ze svých řad zvolí dirigenta, který jim bude změnu tempa při zpěvu ukazovat domluveným způsobem. Poté společně diskutujte o tom, jaký vliv mělo rozdílné tempo na atmosféru písně. Žáci specifikují, které tempo je pro píseň optimální.
- Motivujte žáky, aby k melodii vytvořili jednoduchý 2. hlas (např. formou ostinátní figury). Inspiraci vícehlasé úpravy této koledy naleznete rovněž v tištěném zpěvníku *Přiběželi do Betlema pastyře. Regionální koledy a žertovné písně ze sbírek Kopřivnické písničky Leopolda Víchy a Emila Hanzelky*.

6. Žáci si poslechnou nahrávku doprovodu v podání cimbálové muziky. Pokusí se společně určit, která část koledy tvoří předehru a jak vypadá dohra. Poté si celou píseň s cimbálovou muzikou zazpívají.

7. Žáci vymyslí, jak k celé příhodě se ztrátou věcí došlo, a svůj příběh nakreslí formou série obrázků nebo komiksu.

SLOVNÍČEK NÁŘEČNÍCH VÝRAZŮ A SLOVNÍCH SPOJENÍ

NÁŘEČNÍ VÝRAZ	SOUČASNÝ VÝZNAM
mu	mou
kuša	zkomolenina slova duša a kušovat (mlčet)
halena	košile z hrubé látky
krpce	kožené nebo plátěné boty
potratil sem	ztratil jsem
fčil	teď, nyní
zešla by se	hodila by se
kožuch	kožich
bačgory	kožené boty s pásky na upevnění
podvazky	pásky na upevnění

Řešení cvičení I.4, PL: *kožuch, zešla, fčil, kuša, krpce, bačgory, halena.*